

Mevzuatın içinden

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Uluslararası ticaret ve yatırım olanaklarından yararlanmak için kurulan serbest bölgeler ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlıyor. Buralardaki işletmelere faaliyetlerinde rekabet avantajı oluşturacak birçok teşvik veriliyor...

Serbest bölgeler ve sağladığı avantajlar

GENEL olarak serbest bölgeler ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı yerlerdir. Serbest bölgeler, sınırları kesin olarak belirlenmiş yerler olup, işlemler yabancı para birimi ile yapılmaktadır. Buralarda ikamet, işi gereği zorunlu olanların dışında yasaktır. Türkiye'den serbest bölgelere satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ise, ithalat rejimine tabidir.

Serbest bölgelerin kuruluş amacı, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek olarak özetlenebilir.

Serbest bölgeler, sürdürülen faaliyetlere göre serbest ticaret bölgesi, serbest üretim bölgesi, serbest limanlar, yatırım bölgeleri ve serbest bankacılık bölgeleri gibi türlere ayrılır. Bölgede bulunan banka -kayı

bankacılığı hariç- ve sigorta şirketleri genel hükümlere göre faaliyet gösterirler. Bölgedeki bankalar, bölgedeki faaliyetleriyle ilgili olarak öncelikle kullanıcılara kredi verirler. Serbest bölgelerin başlıca işlevleri şöyle özetlenebilir:

- Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkan sağlayacak uygun zemin yaratılması,
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi,
- Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı
- Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı,
- Yeni istihdam olanaklarının yaratılması,
- Türk ihraç ürünlerinin ihracatını kolaylaştırmak ve hızlandırmak.

ÇOK SAYIDA AVANTAJI VAR

Serbest Bölgelerin başlıca avantajı ve sağladığı kolaylıklar

ise şöyle sıralanabilir:

- Serbest bölgedeki imalatçı firmalar için vergi avantajlarından yararlanma,
- Orta ve uzun vadeli faaliyet ruhsatı alabilme,
- Kar transferi,
- Gümrük vergisi prosedüründen arındırılmış ticari faaliyet,
- AB ve Gümrük Birliği kriterlerinin gerektirdiği serbest dolaşım belgelerinin temini,
- Eşitlik prensibi,

- Zaman kısıtlaması bulunmaması,
- Pazar ihtiyaçlarına ve şartlarına göre belirlenecek ticari faaliyet,
- Gerçekçi bir enflasyon muhasebesi,
- Yerli ve yabancı tüm pazarlara erişim,
- Azaltılmış bürokratik prosedür ve dinamik işletme yönetimi,
- Her türlü ticari ve sınai

faaliyete uygun ve ucuz altyapı,

- Tedarik zinciri imkanlarından yararlanma kolaylığı.

KALKINMAYA KATKISI BÜYÜK

Yukarıda belirtilen avantajlar ve sağladığı kolaylıklardan öne çıkan husus, üretim faaliyetinde bulunan serbest bölge kullanıcılarının, serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemleri ve düzenlenen kağıtları damga vergisi ve harçlardan müstesnadır. Üretim faaliyeti dışındaki konularda 06/02/2004 tarihinden önce ruhsat almış olan kullanıcıların Gelir veya Kurumlar Vergisi muafiyeti, faaliyet ruhsatı süresi sonuna kadar devam edecektir. Ancak, 06/02/2004 tarihinden itibaren diğer konularda düzenlenen Faaliyet Ruhsatları kapsamında vergi muafiyeti bulunmamaktadır.

İthalat/Ihracat, sanayileşme, teknoloji transferi, istihdam gibi konulardaki yararlarından dolayı serbest bölgeler gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına büyük katkı sağlıyor.